

TÜREV ARAÇLAR RİSK BİLDİRİM FORMU
(Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası nezdindeki işlemlere ilişkindir)

Önemli Açıklama:

Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (VİOP) nezdinde yapacağınız alım satım işlemleri sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir.

Bu amaçla, III.39-1 sayılı “Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ”in 25 inci maddesinde öngörüldüğü üzere “Türev Araçlar Risk Bildirim Formu”nda yer alan aşağıdaki hususları anlamanız gerekmektedir.

Tanımlar:

Borsa : Borsa İstanbul Anonim Şirketi'ni,

Piyasa: Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası sözleşmelerinin işlem gördüğü piyasaları, VİOP,

Vadeli İşlem Sözleşmesi : Belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve döviz alma veya satma yükümlülüğü veren sözleşmeyi,

Opsiyon Sözleşmesi : Opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve döviz alma veya satma hakkı veren, satan tarafı ise yükümlü kılan sözleşmeyi,

Uzun Pozisyon (Vadeli İşlem Sözleşmelerinde) : Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Uzun Pozisyon (Opsiyon Sözleşmelerinde) : 1) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını, 2) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını,

Kısa Pozisyon (Vadeli İşlem Sözleşmelerinde): Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Kısa Pozisyon (Opsiyon Sözleşmelerinde) : 1) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirlenen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü, 2) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Ters İşlem-Pozisyonu Kapatma: Aynı özelliklere sahip sözleşme bazında olmak kaydıyla, söz konusu sözleşmenin işlem gördüğü piyasadaki son işlem gününe kadar uzun pozisyon karşısında kısa pozisyon, kısa pozisyon karşısında ise uzun pozisyon alınarak pozisyonun tasfiyesini,

Opsiyon Primi : Opsiyon sözleşmesini alan tarafın, opsiyon sözleşmesini satan tarafa, sözleşmede yer alan haklar karşılığında ödemekle yükümlü olduğu primi,

Kullanım Fiyatı : Opsiyon sözleşmelerinde, sözleşmeye konu olan varlığın alım veya satım hakkının vade süresince veya vade sonunda kullanılabileceği fiyatı,

Uzlaşma Fiyatı : Gün sonlarında hesapların güncelleştirilmesinde kullanılmak üzere sözleşme türü bazında Borsa kuralları uyarınca hesaplanan fiyatı,

Pozisyon Limitleri : Her bir sözleşme, hesap ve/veya Borsa üyesi bazında, tüm teslimat vadelerinde toplam olarak veya aynı sözleşme türü bazında çeşitli teslimat vadelerinde ara toplam olarak sahip olunabilecek azami pozisyonu,

Başlangıç Teminatı : Pozisyon açılırken yatırılması zorunlu olan tutarı,

Sürdürme Teminatı : Piyasadaki günlük fiyat hareketleri karşısında güncelleştirilen teminat tutarlarının koruması gereken alt sınırı,

ViOP: Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası

ifade etmektedir.

RİSK BİLDİRİMİ

(VADELİ İŞLEM VE OPSİYON SÖZLEŞMELERİNDE İŞLEMLERLE İLGİLİ OLARAK YATIRIMCILAR İÇİN GENEL AÇIKLAMALAR)

Kurumumuz ile imzalanacak “Çerçeve Sözleşme”de ve “Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu”nda belirtilen hususlara ek olarak, aşağıdaki hususları anlamanız çok önemlidir.

1. Kurumumuz nezdinde açtıracağınız hesap ve bu hesap üzerinden VİOP’ta gerçekleştirilecek tüm işlemler için Sermaye Piyasası Kurulu, Borsa ve Takas ve Saklama Merkezi tarafından çıkartılan ilgili her türlü mevzuat, karar ve benzeri tüm idari düzenleme hükümleri uygulanacaktır.

2. Türev araçlar çeşitli oranlarda risklere tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda Kurumumuza yatırdığınız teminatın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız toplam teminatınızda aşılabilecektir. Türev araçların VİOP nezdinde işlem görmeleri, bu araçların Sermaye Piyasası Kurulu veya BİST tarafından tekeffül edildiği anlamına gelmemektedir.

3. VİOP’ta pozisyon almak üzere Kurum nezdinde açtıracağınız ve teminat yatıracağınız hesabınıza piyasada alım-satım işleminde bulunacağınız her vadeli işlem (futures) sözleşmesi için en az Borsa’nın belirlediği tutarda bir başlangıç teminatı yatırılması gerekmektedir.

4. Kurum tarafından yapılacak teminat tamamlama çağrılarının istenen süre içinde ve şekilde yerine getirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde pozisyonlarınız, hiçbir ihbarda bulunulmaksızın, özen borcu çerçevesinde, pozisyonun piyasa değerinden ve zararına da olsa kapatılabilir.

5. Borsa Yönetim Kurulu, mevzuatta yer alan belli koşulların varlığı halinde, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin vade bitim tarihlerini belirlemeye veya belirlenmiş olan vade bitim tarihlerini değiştirmeye ve pozisyonları tasfiye etmeye yetkilidir.

6. Bir opsiyon sözleşmesi alırsanız, opsiyonu kullanmadığınız takdirde riskinizi, opsiyon primi ve buna ek olarak ödeyeceğiniz komisyon ve diğer masraflar (borsa payı, takas saklama ücreti ve bunların yasal vergileri) ile sınırlamanız mümkündür.

7. Bir opsiyon satarsınız, görece küçük ters bir piyasa hareketinde, opsiyon satmakla elde ettiğiniz prim ödemesini aşılabilecek sınırsız potansiyel kayıp riskini üstlenirsiniz. Opsiyonu yerine getirmeniz istendiğinde, bunun üzerinde herhangi bir kontrol yetkiniz yoktur. Dolayısıyla, sadece yüksek sermayeye sahip deneyimli kişiler opsiyon satmaya teşebbüs etmelidirler.

8. Opsiyon ve vadeli işlem sözleşmelerinin farklı çeşitleri bulunmaktadır. Herhangi bir yatırım kararı almadan ve kendinizi taahhüt altına sokmadan önce, yatırım ihtiyaçlarınızı belirlemenizi ve bu tip sözleşmelere taraf olmanın içerdiği riskler ile ilgili gerçekleştirmeyi düşündüğünüz işlemin ihtiva ettiği diğer riskler konusunda gerekli araştırmayı yaparak, profesyonel yardım almanızı tavsiye ederiz.

9. Piyasanın sıkışık, likiditenin oldukça düşük olduğu, maksimum fiyat hareketinin gerçekleştiği bir ortamda, sistemde piyasa yapıcılığı mevcut ise; piyasa yapıcılarının en geniş banttan kotasyon verdikleri piyasa şartlarında, riski sınırlama imkanı veren “şarta bağlı emirler” ile “strateji emirleri” de dahil olmak üzere Bankamız vasıtasıyla piyasaya iletilmesi istenilen emrin gerçekleşmeme ihtimali dikkate alınmalıdır.

10. Vadeli işlem sözleşmesinde “spread” (fark veya yayılma) pozisyonu almak normal şartlarda daha az risklidir. Ancak olağanüstü piyasa şartlarında yayılma pozisyonu, vadeli işlemler piyasasında doğrudan uzun veya kısa pozisyon almaktan her zaman daha az riskli olmayabilir.

11. Kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük teminatla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.

12. Borsa tarafından, hesap ve şirket bazında belirlenen pozisyon limitine ulaşıldığı takdirde pozisyonunuzu kapatmak dışında vereceğiniz emirler piyasada gerçekleşmeyebilecektir.

13. Piyasadaki fiyat hareketleri, almış olduğunuz pozisyon aleyhine geliştiğinde hesabınız Borsa tarafından “riskli” hesap olarak belirlenebilir. Bu durumda Borsaya pasif emir girişi yapılmayabilecektir.

14. Yükümlü olacağınız bütün masraf, maliyet ve komisyonlar; türev araçların alım satımına ilişkin Çerçeve Sözleşme'nin ekinde yer almaktadır.

15. Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (VIOP), çeşitli dayanak varlıklar üzerine düzenlenmiş olan "vadeli işlem sözleşmeleri" ve "opsiyon sözleşmeleri" nin alınıp satıldığı ikincil piyasadır.

16. Türev araçlar ve opsiyon işlemlerinde karşı taraf riski bulunmaktadır. Ancak VIOP işlemlerinde Takasbank A.Ş. “merkezi karşı taraf”tır. Merkezi Karşı Taraf Hizmeti, Takasbank'ın, alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı ise alıcı konumuna geçerek, bu hizmeti verdiği piyasalarda gerçekleştirilen işlemlerin takasının tamamlanmasını; teminat, garanti fonu ve tahsis edeceği sermayesi ile garanti ettiği hizmettir.

17. VIOP'ta farklı dayanak varlıklarında ve farklı vadelerde sözleşmeler işlem görmektedir.

Dayanak varlığın türüne ve sözleşmenin vade sonuna kalan gün sayısına göre değişiklik gösteren likidite riski bulunmaktadır. Piyasalarda meydana gelen dalgalanmalardan dolayı yapılan yatırımınız beklediğiniz kadar karla sonuçlanmayabileceği gibi piyasa riski nedeni ile zararla da sonuçlanabilir.

18. VIOP'da işlem gören sözleşmeler standart sözleşmeler olup Borsa tarafından düzenlenmektedir. VIOP'ta işlem gören bazı sözleşmelerde piyasa yapıcısı bulunmaktadır. www.borsaistanbul.com adresinden piyasa yapıcısı bulunan sözleşmelere ulaşabilirsiniz.

19. VIOP'da gerçekleşen işlemlerin piyasa riski ve teminat yönetimi Takasbank tarafından gerçekleştirilmektedir. Pozisyonları güncellenen hesaplar için son açık pozisyon ve Takasbank tarafından belirlenen son parametre dosyası verileri kullanılarak “bulunması gereken teminat” tutarı hesaplanmaktadır. Takasbank tarafından, bulundurulması gereken teminat tutarının belirli bir oranı olan sürdürme teminatı tutarı hesaplanarak yatırımcıların teminat durumları ile risklilik yapıları takip edilmekte ve işlem teminatlarının; piyasada gerçekleştirilen işlemler, teminat değerlerinde gerçekleşen değişiklikler, teminat kompozisyonunun değişmesi veya diğer nedenlerle Takasbank tarafından belirlenen tutarın altına düşmesi durumunda, Takasbank tarafından Kurumumuza elektronik ortamda, Kurumumuz tarafından ise yatırımcıya türev araçlarının alım satımına ilişkin Çerçeve Sözleşme’de belirlenen esaslar çerçevesinde teminat tamamlama çağrısı yapılmaktadır.

İşbu türev araçlar risk bildirim formu, genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirilmenizi amaçlamakta olup, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım-satımından ve uygulamadan

kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla tasarruflarınızı bu tip yatırımlara yönlendirmeden önce işlem gerçekleştirmek istediğiniz sermaye piyasası aracı, piyasa, platform ve pazarlar ile ilgili gerekli araştırmayı yapmalısınız.

Yukarıdaki tüm hususları okuyup, anladığımı; işbu esasların uygulanması sırasında Kurumun kusuruveya ihmali nedeniyle doğabilecek zararlarımı talep ve dava haklarım saklı kalmak kaydıyla özgüriradem sonucu işbu "Türev Araçlar Risk Bildirim Formu"nu imzaladığımı ve bundan sonra türevaraçların alım satımına ilişkin "Çerçeve Sözleşme"yi imzalayarak işbu formun bir örneğini aldığımı kabul ve beyan ederim.

Aşağıdaki kutucuk içine müşteri tarafından elyazısı ile "Okudum, anladım." yazılmalıdır.

Tarih : Müşteri Adı
Soyadı /Unvanı : İmza :